

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
(ύλη Α΄ Λυκείου)

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Η φωνή των εφήβων

Ζώντας μια ζωή κοντά σε παιδιά, φοιτητές κυρίως, αλλά και μαθητές, και πιστεύοντας στη δύναμη και στην αξία του λόγου, δέχτηκα την ευθύνη της προεδρίας στην Επιτροπή της Βουλής των Εφήβων. Θα ομολογήσω ότι ξεκίνησα με επιφυλάξεις για τη λειτουργία αυτού του θεσμού στην πράξη, αλλά και με μια αισιόδοξη προσδοκία που γεννά η γνώση ότι ο ίδιος ο θεσμός λειτουργεί δημιουργικά, εδώ και καιρό, στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης. Η αισιοδοξία μου ενισχύθηκε από τις συνεχείς προσπάθειες βελτίωσης της λειτουργίας του θεσμού, που καταβάλλονται τα τελευταία χρόνια, αλλά και από την επαφή μου με νέους και νέες από όλη την Ελλάδα, οι οποίοι επελέγησαν ως εκπρόσωποι των σχολείων τους με την ιδιότητα του «έφηβου βουλευτή».

Οι εκπλήξεις που με περίμεναν ήταν πολλές. Έκπληξη πρώτη. Οι έφηβοι στην πλειονότητά τους δε χρησιμοποίησαν «ξύλινη γλώσσα». Εκφράστηκαν ζωντανά, **δηλωτικά**, βιωματικά, με θάρρος που δεν έγινε θράσος, με έντονη αμφισβήτηση και κριτική στάση, χωρίς διάθεση για πρόκληση. Οι παρατηρήσεις τους ήταν στο σύνολό τους εύστοχες και με το κύρος της προσωπικής μαρτυρίας. Βγήκαν στην επιφάνεια ευαισθησίες, εκτιμήσεις, προτάσεις, μαρτυρίες, επισημάνσεις, προβλήματα, βιώματα, καταστάσεις που άφησαν να φανούν γνωστά, αλλά και άγνωστα στους πολλούς προβλήματα της Παιδείας μας.

*Επιπλέον, **επιβεβαιώθηκε** η άποψη που υποστηρίζουμε οι γλωσσολόγοι ότι αποτελεί μύθο ή γενίκευση, που συχνά ακούγεται και αναπαράγεται, ότι οι νέοι στη χώρα μας μιλούν με εκατό ή διακόσιες (μερικοί τις ανεβάζουν γενναιόδωρα και σε πεντακόσιες...) λέξεις! Τριακόσιοι νέοι –ένα καλό δείγμα- εκφράστηκαν κάνοντας καλή χρήση της ελληνικής γλώσσας, της οποίας η ποιότητα βέβαια αυξομειωνόταν ανάλογα με τον μαθητή, αλλά που έμεινε σε ένα πολύ καλό επίπεδο, χωρίς να λείψουν και κάποια λάθη, τα οποία όμως ακούγονται και από εμάς τους μεγάλους. Ότι χρειάζεται πολλή δουλειά σε πολλά επίπεδα –και στο σχολείο- για να βελτιωθεί η ποιότητα στη χρήση της γλώσσας μας είναι γεγονός. Ότι *όμως* η «πηγή του κακού», του όποιου ποιοτικού προβλήματος της γλώσσας μας, είναι οι νέοι λόγω της γλώσσας- κώδικα, που χρησιμοποιούν σε μερικές νεανικές παρέες, αποτελεί ισχυρισμό που όχι μόνο δεν ισχύει, αλλά και απομακρύνει από τις πραγματικές αιτίες του προβλήματος.*

Η γεύση, *ωστόσο*, που μένει από τους λόγους –και τις ιδιωτικές συζητήσεις- των μαθητών είναι μια **απώθηση** για το σχολείο εξαιτίας κυρίως μιας αίσθησης υπερβολικού φόρτου, άγχους και κόπωσης. Όλα αυτά μαζί μεταβάλλονται σε απώθηση και φτάνουν ως την απέχθεια. Πρόκειται για ένα **μείζονος** σημασίας γεγονός, που πρέπει να μας προβληματίσει. Αν η κοινωνία –παρά τις αγαθές προθέσεις όλων και τις όποιες προσπάθειες των αρμοδίων- έχει οδηγήσει τους μαθητές στην απέχθεια για την εκπαίδευση, που τους παρέχουμε με μεγάλο οικονομικό κόστος, τότε έχουμε οξύ πρόβλημα όχι μόνο ως σχολείο, αλλά και ως κοινωνία.

Οι ραδιοφωνικοί σταθμοί, *λοιπόν*, τα έντυπα μέσα ενημέρωσης και κυρίως οι τηλεοπτικοί σταθμοί αντί να **προβάλλουν** διάφορες μορφές παραβατικότητας των νέων, ας φέρουν σε συζητήσεις και στα δελτία ειδήσεων μερικά από τα παιδιά αυτά, για να ακουστεί η αγνή φωνή και η αυθόρμητη μαρτυρία τους, που ίσως συγκινήσει ή και συγκλονίσει αυτούς που παίρνουν αποφάσεις για όσα αφορούν στην εκπαίδευση και στη ζωή τους.

Β΄ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, σύμφωνα με το κείμενο, τις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας δίπλα σε κάθε περίοδο λόγου τη λέξη «**Σωστό**» ή «**Λάθος**».

α) Ο συντάκτης διατέλεσε Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων.

β) Η εμπειρία, το βίωμα απουσιάζει από την έκφραση των νέων.

γ) Αποδεικνύεται ότι το λεξιλόγιο του σύγχρονου νέου είναι πολύ περιορισμένο.

δ) Οι μαθητές απεχθάνονται το σχολείο, λόγω της προτίμησής του στα μέσα τεχνολογίας.

ε) Ο συντάκτης προτρέπει τα ΜΜΕ να δώσουν «βήμα» στους εφήβους βουλευτές.

(10 μονάδες)

2. «... δέχτηκα την ευθύνη της προεδρίας στην Επιτροπή της Βουλής των Εφήβων.» «... η κοινωνία έχει οδηγήσει τους μαθητές στην απέχθεια για την εκπαίδευση...»

Να αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης στις δευτερεύουσες προτάσεις των παραπάνω περιόδων, να δικαιολογήσετε τη χρήση του και να το μετατρέψετε στο αντίθετο είδος.

(10 μονάδες)

3. Να αναγνωρίσετε ποια νοηματική σχέση δηλώνουν οι παρακάτω λέξεις του κειμένου: «επιπλέον» (3η παράγραφος), «όμως» (3η παράγραφος), «ωστόσο» (4η παράγραφος), «αν» (4η παράγραφος), «λοιπόν» (5η παράγραφος).

(10 μονάδες)

4. Να εντοπίσετε τα δομικά μέρη της δεύτερης παραγράφου (Οι εκπλήξεις ... της Παιδείας μας) του κειμένου.

(4 μονάδες)

5. Να εντοπίσετε τον τρόπο ανάπτυξης της 4ης παραγράφου («Η γεύση, ωστόσο, ... αλλά και ως κοινωνία») και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(6 μονάδες)

6. Να γράψετε από ένα **μονολεκτικό συνώνυμο** για κάθε υπογραμμισμένη λέξη του κειμένου (ομολογήσω, διάθεση, λείψουν, απέχθεια, αυθόρμητη) και ένα **μονολεκτικό αντώνυμο** για κάθε λέξη που σημειώνεται με έντονη γραφή στο κείμενο (δηλωτικά, επιβεβαιώθηκε, απώθηση, μείζονος, προβάλλουν).

(20 μονάδες)

Γ΄ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Σε μία ομιλία σας στη συνεδρίαση της Βουλής των Εφήβων να παρουσιάσετε τέσσερα προβλήματα που ταλανίζουν τον σύγχρονο νέο. Το κείμενό σας να μην ξεπερνά τις 400 λέξεις.

(40 μονάδες)